

Политичка партија ЛЕВИЦА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20-1/12; општина Центар – 1000 Скопје
Трансакциска с-ка: 300000004515386 – Комерцијална банка
ЕДБ: 4044016512070 | ЕМБС: 7108192
www.levica.mk | contact@levica.mk | тел. 075/885-645

И Т Н О !

Д О: МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА

СЕКТОР ЗА УПРАВЕН И ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР
ул. „Ѓуро Ѓаковиќ“ бр. 61, 1000 Скопје
тел: 02/3207-436 | kultura.gov.mk | inspekcija@kultura.gov.mk

П О Д Н О С И Т Е Л: Политичка партија – ЛЕВИЦА

ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20/1-12, Општина Центар – 1000 Скопје
www.levica.mk | contact@levica.mk | тел. 075/885-645

Врз основа на членот 24 од *Уставот на Република Македонија* (1991); член 71, став 1 од *Законот за инспекциски надзор* (Сл. весник на РМ бр. 102/2019); чл. 3, ст. 1 од *Законот за постапување по претставки и предлози* (Сл. весник на РМ бр. 82/2008 и 56/09, 13/13, 156/15, 193/15); чл. 26, ст. 1 и 3 од *Законот за меморијалните споменици и спомен обележја* (Сл. весник на РМ бр. 66/2004 и 89/08, 152/15, 103/21); како и чл. 82, ст. 1 од *Законот за културата* (Сл. весник на РМ бр. 31/1998 и 49/03, 82/05, 24/07, 15/08, 116/10, 47/11, 51/11, 136/12, 23/13, 187/13, 44/14, 61/15, 154/15, 39/16, 11/18, 11/18), во својство на правно лице / пријавител, до Вас – како првостепен надлежен контролен орган – ја поднесуваме оваа

**И Н И Ц И Ј А Т И В А
ЗА ВРШЕЊЕ ВОНРЕДЕН ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР**

П Р О Т И В: ОПШТИНА ЛИПКОВО

с. Липково бб – 1307 Липково
www.opstinalipkovo.gov.mk | m_likova@yahoo.com | тел: 031/463-180

Пријавеното правно лице, на 02.05.2022 година во с. Слупчане, о. Липково откри меморијален споменик, во чест на борците на УЧК/ОНА, со намера трајно зачувување на спомените на овие личности, за кој наводно била издадена дозвола за градба во мај 2021 година?!

Подигањето на овој споменик, **не ги исполнува клучни формалноправни и материјалноправни претпоставки** кои, согласно законот, мора да бидат исполнети за да еден споменик се смета за меморијален и за истиот како таков да може да биде подигнат.

За да биде подигнат меморијален споменик треба најпрво да биде дадена иницијатива од страна на: Собранието на Република Македонија и органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, установи, здруженија на граѓани и фондации, други заинтересирани правни лица и граѓани [чл. 5, ст. 2 од ЗМССО].

Меморијален споменик може да подига Собранието на Република Македонија, преку донесување Програма за одбележување на значајни настани и истакнати личности со меморијален споменик [чл. 5, ст. 1 и чл. 6 од ЗМССО].

Откако оваа програма ќе биде донесена, за секој меморијален споменик содржан во неа, Собранието на РМ донесува одлука за подигање на меморијален споменик со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници, при што мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Републиката [чл. 8, ст. 1 од ЗМССО].

По донесување на одлуката, Собранието именува Одбор за подигање на меморијален споменик, одговорно тело за спроведување на постапката за подигањето на меморијален споменик, кој е составен од претседател и осум члена, кои се избираат од редот на пратениците на Собранието на РМ, архитекти, технолози, историчари, научни, културни и други поединци, со мандат до завршување на меморијалниот споменик [чл. 9 од ЗМССО].

Како крајна фаза од постапката е распишувањето на јавен конкурс за изработка на идеен проект за подигање меморијален споменик, од страна на Одборот, кој истовремено се грижи за спроведување на конкурсната постапка и за изборот на идејниот проект што ќе се реализира [чл. 11 од ЗМССО].

Во конкретниов случај од споменатите законски одредби и од увидот во вкупните разгледувани материјали од Собранието на РМ за периодот од 02.05.2017 до 2.05.2022 година, произлегува дека комплетната постапка околу подигањето на предметниот контроверзен споменик во с. Слупчане е противзаконска и истата не ги исполнува следниве законски услови:

- 1) **не содржи ниту иницијатива** од овластен предлагач предвидено во ЗМССО;
- 2) **Собранието на РМ не донело програма** за таа намена;
- 3) **не е донесена собраниска одлука** во таа насока; и
- 4) Собранието на РМ, во конкретниов случај, **нема именувано Одбор** кој подоцна треба да го спороведе конкурсот за изработка на идеен проект за подигање на меморијален споменик.

Доказ 1: *Хиперлинк од сите собраниски материјали по месечна и годишна агенда - <https://sobranie.mk/materijali.nspх>*

За подигнатите меморијални споменици се води посебен регистар од страна на Министерството за култура, врз основа на поднесена пријава за упис од страна на Одборот за подигање на меморијален споменик [чл. 20 ст. 1, 2 и чл. 21 ст. 1 од ЗМССО]. Во изјава за медиумите (30.04.2022 год.), актуелната министерка за култура Бисера Костадиновска Стојчевска тврди дека Министерството за култура не знае за предметниот споменик!?

Доказ 2: *Хиперлинк од изјавата на министерката за култура -*
<https://telma.com.mk/2022/04/30/ministerkata-stojcheska-za-telma-za-spomениk-vo-slupchane-nadlezhno-e-ili-sobranieto-ili-opshtina-kumanovo/?msckid=762bef68cf7311ec95ac5a80e92e2cb4>

Со оваа изјава, Министерката потврдува дека, до Министерството не е стигната пријава за упис на спорниот споменик, ниту истиот е впишан во регистарот на подигнати меморијални споменици! Со невпишувањето во Регистарот, споменикот се смета дека не постои и воедно претставува класичен пример за **бесправно изграден споменик**, при чие подигање не се запазени ни најмалку законските процедури.

Настаните и личностите што се одбележуваат со меморијален споменик треба да се од исклучително значење за развојот на државноста на Република Македонија и за нејзиниот државно-равен континуитет и да се вградени во историскиот развој на земјата. Спорниот споменик се однесува на одбележување на личности кои се со закон **амнестирани криминалци и терористи**. Имено, во 2002 година Собранието на РМ донесе *Закон за аменстија* со кој се ослободуваат од гонење, се запираат кривичните постапки и потполно се ослободуваат од извршувањето на казната затвор, лица за кои постои основано сомневање дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 26 септември 2001 год.

Во Република Македонија суверенитетот произлегува од граѓаните [чл. 2 ст. 1 УРМ]. Согласно оваа уставна одредба, граѓаните се определиле за демократско државно функционирање каде сите кривични дела ќе бидат соодветно санкционирани согласно законските прописи. Па така, врз основа на ова, државно-правниот континуитет на Републиката **не може и не смее да се темели на лица амнестирани од кривичен прогон**. Таквата постапка е во насока на целосно непочитување на меѓународните и домашните демократски стандарди. Државните институции во Република Македонија, како држава која во најголем дел веќе го има вградено правото на Еврпоската Унија, во своето законодавство и чии уставни постулати го промовираат демократскиот капацитет на државата, не смеат да дозволат своеволно

толкување на законските прописи, а уште повеќе не смеат да дозволат загрозување на уставниот поредок и владеењето на правото, преку промовирање и возобновување на споменот на амнестирани криминалци.

* * *

Поради горенаведеното БАРАМЕ:

- ☞ Веднаш да спроведете **вонреден инспекциски надзор** врз Општина Липково;
- ☞ Да ги преземете сите законски дејствија и, по утврдената фактичка состојба, да донесете **соодветни управни акти** со што би санкционирани и спречиле понатамошни непочитувања и постапувања спротивни на *Законот за меморијални споменици и спомен обележја*;
- ☞ За резултатите од извршениот вонреден инспекциски надзор, преку доставување на копија од Записникот, повратно и благовремено **писмено да бидеме известени**, како би можеле да ги употребиме и преостанатите правни средства кои ни стојат на располагање.

Скопје
10.V.2022

Пријавувач:
ПП ЛЕВИЦА
Застапник по закон:
проф. д-р Димитар Анасиев
[Пратеник во Собранието на РМ]